

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 18. septembra 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Letecká doprava — Spoločné pravidlá prevádzky leteckých dopravných služieb v Európskej únii — Nariadenie (ES) č. 1008/2008 — Voľná tvorba cien — Zaregistrovanie batožiny — Dodatočná cena — Pojem ‚letecké cestovné‘ — Ochrana spotrebiteľa — Uloženie pokuty dopravcovi z dôvodu nekalej zmluvnej podmienky — Pravidlo vnútroštátneho práva, podľa ktorého preprava cestujúceho a zaregistrovanie batožiny musia byť zahrnuté do základnej ceny letenky — Zlučiteľnosť s právom Únie“

Vo veci C-487/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 1 de Ourense (Španielsko) z 23. októbra 2012 a doručený Súdnemu dvoru 2. novembra 2012, ktorý súvisí s konaním:

Vueling Airlines SA

proti

Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory T. von Danwitz, sudcovia E. Juhász, A. Rosas (spravodajca), D. Šváby a C. Vajda,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. januára 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Vueling Airlines SA, v zastúpení: J. M. Rodríguez Cárcamo a B. García Gómez, abogados,
- Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia, v zastúpení: O. Peñas González a I. Torralba Mena,
- španielska vláda, v zastúpení: A. Rubio González a S. Centeno Huerta, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Rius a N. Yerrell, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 23. januára 2014,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 22 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 293, s. 3).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Vueling Airlines SA (ďalej len „Vueling Airlines“) a Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia (Agentúra na ochranu spotrebiteľov regionálnej vlády autonómneho spoločenstva Galícia, ďalej len „Instituto Galego de Consumo“) vo veci pokuty, ktorú spoločnosť Vueling Airlines uložil uvedený inštitút ako sankciu za obsah zmlúv o leteckej preprave tejto spoločnosti.

Právny rámec

Medzinárodné právo

- 3 Dohovor o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu uzavretý v Montreale 28. mája 1999 bol podpísaný Európskym spoločenstvom 9. decembra 1999 a schválený v jeho mene rozhodnutím Rady 2001/539/ES z 5. apríla 2001 (Ú. v. ES L 194, s. 38; Mim. vyd. 07/005, s. 491, ďalej len „Montrealský dohovor“).
- 4 Články 17 až 37 Montrealského dohovoru sú obsahom kapitoly III tohto dohovoru, nazvanej „Zodpovednosť dopravcu a rozsah náhrady škody“.
- 5 Článok 17 tohto dohovoru, nazvaný „... škoda na batožine“, stanovuje:

„...“

2. Dopravca je zodpovedný za spôsobenú škodu v prípade zničenia, straty alebo poškodenia zapísanej batožiny iba v prípade, ak sa udalosť, ktorá zapríčinila zničenie, stratu alebo poškodenie, udiala na palube lietadla alebo kedykoľvek v čase, keď mal dopravca zapísanú batožinu na starosti. Dopravca však nie je zodpovedný v takom rozsahu, v akom škoda vznikla v dôsledku vnútornej závady, povahy alebo vady batožiny. V prípade nezapísanej batožiny vrátane osobných vecí je dopravca zodpovedný, ak škoda vznikla jeho zavinením alebo zavinením jeho pracovníkov alebo agentov.

3. Ak dopravca pripustí stratu zapísanej batožiny alebo ak zapísaná batožina neprišla do 21 dní po dni, keď mala byť dopravená, cestujúci je oprávnený uplatniť si voči dopravcovi práva, ktoré vyplývajú zo zmluvy o preprave.

4. Ak nie je v tomto dohovore uvedené inak, pojem ‚batožina‘ znamená zapísanú batožinu aj nezapísanú batožinu.“

Právo Únie

- 6 Nariadenie č. 1008/2008 bolo prijaté na základe článku 80 ods. 2 ES, ktorý zodpovedá článku 100 ods. 2 ZFEÚ spadajúcemu do hlavy VI Zmluvy o FEÚ, nazvanej „Doprava“, ktorý umožňuje prijatie príslušných ustanovení týkajúcich sa najmä leteckej dopravy. Toto nariadenie bolo zmenené

a doplnené viacerými nariadeniami, medzi ktorými sa nachádza aj nariadenie Rady (EHS) č. 2409/92 z 23. júla 1992 o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách (Ú. v. ES L 240, s. 15; Mim. vyd. 07/001, s. 427).

7 Podľa odôvodnenia 16 nariadenia č. 1008/2008:

„Zákazníci by mali byť schopní efektívne porovnávať ceny leteckých dopravných služieb jednotlivých leteckých spoločností. Konečná cena, ktorú má zákazník zaplatiť za letecké dopravné služby so začiatkom v Spoločenstve, by preto mala predstavovať sumu vrátane všetkých daní a poplatkov. ...“

8 Článok 1 uvedeného nariadenia, nazvaný „Predmet úpravy“, ktorý je súčasťou kapitoly I tohto nariadenia, nazvanej „Všeobecné ustanovenia“, v odseku 1 stanovuje:

„Týmto nariadením sa upravujú... tvorby cien leteckých dopravných služieb vnútri Spoločenstva.“

9 Článok 2 uvedeného nariadenia, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, ktorý spadá pod túto istú kapitolu, stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

...

4. „letecká dopravná služba“ znamená let alebo sériu letov, pri ktorých sa prepravujú cestujúci, náklad a/alebo pošta za odplatu a/alebo v prenájme;

...

13. „letecká dopravná služba vnútri Spoločenstva“ znamená leteckú dopravnú službu vykonávanú v rámci Spoločenstva;

...

15. „výlučný predaj miesta na sedenie“ znamená, že sa predávajú len miesta na sedenie bez akejkoľvek inej s tým spojennej služby, napr. ubytovaním verejnosti priamo leteckým dopravcom, jeho oprávneným zástupcom alebo nájomcom;

...

18. „letecké cestovné“ znamená ceny vyjadrené v eurách alebo v miestnej mene, ktoré sa platia leteckým dopravcom alebo ich zástupcom, alebo iným predajcom leteniek za prepravu cestujúcich v rámci leteckej dopravnej služby, a všetky podmienky, za ktorých sa tieto ceny používajú, vrátane odplát a podmienok ponúknutých za agentúrne a iné doplnkové služby

19. „letecké sadzby“ znamenajú ceny vyjadrené v eurách alebo v miestnej mene, platené za prepravu nákladu, a podmienky, za ktorých sa tieto ceny používajú, vrátane odplát a podmienok ponúknutých za agentúrne a iné doplnkové služby;

...“

- 10 Článok 22 nariadenia č. 1008/2008, nazvaný „Voľná tvorba cien“, ktorý je súčasťou kapitoly IV uvedeného nariadenia, nazvanej „Ustanovenia o tvorbe cien“, v odseku 1 stanovuje:

„Bez toho, aby bol dotknutý [článok 16 ods. 1, nazvaný ‚Všeobecné zásady záväzkov služby vo verejnom záujme‘], leteckí dopravcovia Spoločenstva a na základe reciprocity leteckí dopravcovia tretích krajín voľne stanovujú letecké cestovné a letecké sadzby za letecké dopravné služby vnútri Spoločenstva.“

- 11 Článok 23 tohto nariadenia, nazvaný „Informovanie a nediskriminácia“, ktorý je súčasťou tej istej kapitoly, v odseku 1 stanovuje:

„Letecké cestovné a letecké sadzby, ponúkané alebo zverejnené cez internet alebo v akejkoľvek inej forme, za letecké dopravné služby z letiska na území členského štátu, na ktorý sa uplatňuje zmluva, prístupné verejnosti, zahŕňajú uplatniteľné podmienky. Konečná cena, ktorá sa má zaplatiť, je vždy uvedená a zahŕňa uplatniteľné letecké cestovné alebo leteckú sadzbu vrátane všetkých uplatniteľných daní a platieb, prirážok a poplatkov, ktoré sú nevyhnutné a predpokladajú sa v čase uverejnenia. Okrem konečnej ceny sa uvádzajú prinajmenšom tieto údaje:

- a) letecké cestovné alebo letecká sadzba;
- b) dane;
- c) letiskové poplatky a
- d) iné platby, prirážky alebo poplatky, ktoré sa týkajú napríklad bezpečnostnej ochrany alebo paliva;

ak sa položky uvedené v písmenách b), c) a d) pridali do leteckého cestovného alebo leteckej sadzby. Možné príplatky sa oznámia jasným, transparentným a jednoznačným spôsobom vždy na začiatku rezervačného procesu a zákazník ich akceptuje na základe slobodnej voľby (‘opt-in’).

...“

Španielske právo

- 12 Článok 97 zákona č. 48/1960 z 21. júla 1960 o leteckej doprave (Ley 48/1960 sobre Navegación Aérea) (BOE č. 176 z 23. júla 1960, s. 10291), v znení zákona č. 1/2011 zo 4. marca 2011, ktorým sa zavádza štátny bezpečnostný program týkajúci sa civilnej dopravy a mení zákon č. 21/2003 zo 7. júla o leteckej bezpečnosti (Ley 1/2011 por la que se establece el Programa Estatal de Seguridad Operacional para la Aviación Civil y se modifica la Ley 21/2003, de 7 de julio, de Seguridad Aérea) (BOE č. 55 z 5. marca 2011, s. 24995, ďalej len „LNA“), stanovuje:

„Dopravca je povinný v rámci ceny letenky prepraviť spolu s cestujúcimi aj batožinu, a to v medziach obmedzení hmotnosti, nezávisle od počtu kusov batožiny, a jej objemu, ktoré stanovia nariadenia.

Nadmerná batožina bude predmetom osobitného ustanovenia.

Na tento účel sa za batožinu nepovažujú predmety a príručná batožina, ktoré má cestujúci pri sebe. Dopravca je povinný prepraviť bezplatne na palube ako príručnú batožinu predmety a batožinu, ktoré má cestujúci pri sebe, vrátane vecí kúpených v obchodoch umiestnených na letiskách. Vstup s týmito predmetmi a batožinou na palubu možno odprieť len vzhľadom na bezpečnostné dôvody súvisiace s hmotnosťou alebo veľkosťou predmetu vo vzťahu k vlastnostiam lietadla.“

- 13 Podľa článku 82, nazvaného „Pojem nekalá podmienka“, kodifikovaného znenia zákona na ochranu spotrebiteľov a používateľov a ďalších dodatočných zákonov, prijatého legislatívnym kráľovským dekrétom č. 1/2007 zo 16. novembra 2007 (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) (BOE č. 287 z 30. novembra 2007, s. 49181, ďalej len „zákon na ochranu spotrebiteľov“):

„1. Za nekalé podmienky sa považujú všetky zmluvné ustanovenia, ktoré neboli individuálne dohodnuté, a všetky praktiky, ktoré neboli výslovne schválené, pokiaľ v rozpore s požiadavkami dobrej viery spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na ujmu spotrebiteľa a používateľa.

...

4. Bez toho, aby boli dotknuté predchádzajúce odseky, sú v každom prípade nekalé tie podmienky, ktoré v súlade s článkami 85 až 90:

...

b) obmedzujú práva spotrebiteľa a používateľa,

c) obsahujú nedostatok vzájomnosti v zmluve,

...“

- 14 Článok 86 zákona na ochranu spotrebiteľov, nazvaný „Nekalé podmienky obmedzujúce základné práva spotrebiteľa a používateľa“, stanovuje:

„V každom prípade sú nekalé tie podmienky, ktoré obmedzujú alebo zbavujú spotrebiteľa a používateľa práv priznaných kogentnými normami, a najmä tie ustanovenia, ktoré stanovujú:

...

7. uložiť akékoľvek iné vzdanie sa alebo obmedzenie práv spotrebiteľa a používateľa.“

- 15 Článok 87 tohto zákona, nazvaný „Nekalé podmienky z dôvodu nedostatku vzájomnosti“, stanovuje:

„Nekalé sú tie podmienky, ktoré v rozpore s dobrou vierou obsahujú nedostatok vzájomnosti v zmluve na ujmu spotrebiteľa a používateľa a najmä:

...

6. Ustanovenia, ktoré ukladajú zťažujúce alebo neprimerané prekážky výkonu práv priznaných spotrebiteľovi a používateľovi v zmluve, najmä v zmluvách o pokračujúcom alebo sústavnom poskytovaní služieb alebo dodávke tovaru, stanovenie neprimerane dlhých lehôt, vzdanie sa alebo stanovenie obmedzení, ktoré vylučujú alebo bránia výkonu práva spotrebiteľa a používateľa vypovedať tieto zmluvy, ako aj bránenie výkonu tohto práva prostredníctvom dohodnutého postupu, čo platí v prípade ustanovení, ktoré ukladajú požiadavky odlišné od tých, ktoré sú stanovené na uzatvorenie zmluvy, alebo stratu vopred zaplatených súm, zaplatenie súm za služby, ktoré v skutočnosti neboli poskytnuté, priznanie možnosti podnikateľovi jednostranne vykonať sankčné ustanovenia, ktoré boli zmluvne stanovené, alebo určenie odškodnenia, ktoré nezodpovedá skutočne spôsobenej škode.“

- 16 Článok 89 zákona na ochranu spotrebiteľa, nazvaný „Nekalé podmienky ovplyvňujúce uzavretie a výkon zmluvy“, stanovuje:

„V každom prípade sa za nekalé podmienky považujú:

...

5. Zvýšenie ceny za vedľajšie služby, financovanie, odklady, príplatky, odškodnenie alebo sankcie, ktoré nezodpovedajú doplnkovým plneniam, ktoré môžu byť v každom prípade prijaté alebo odmietnuté a ktoré sú vyjadrené dostatočne jasne alebo oddelene.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 17 V auguste 2010 si pani Arias Villegasová na internete kúpila letenky u leteckej spoločnosti Vueling Airlines. Išlo o štyri spiatkové letenky, ktoré jej umožňovali cestovať s tromi ďalšími osobami medzi mestami La Coruña (Španielsko) a Amsterdam (Holandsko), pričom príslušné lety boli naplánované na 18. a 23. októbra 2008. Keďže pani Arias Villegasová zaregistrovala celkovo dve batožiny pre štyri dotknuté osoby, Vueling Airlines zvýšilo základnú cenu leteniek o 40 eur, resp. o desať eur za batožinu a let, ktorá sa tým zvýšila na 241,48 eura.
- 18 Po uskutočnení danej cesty pani Arias Villegasová podala proti spoločnosti Vueling Airlines sťažnosť na obecný úrad mesta Ourense, v ktorej tejto leteckej spoločnosti vytkla, že v dotknutej zmluve o leteckej preprave stanovila nekalú podmienku. Podľa dotknutej osoby je táto podmienka nezlučiteľná s platným španielskym právom, ktorý priznáva cestujúcim lietadlom právo na zaregistrovanie batožiny bez dodatočných nákladov. Táto sťažnosť bola postúpená na Instituto Galego de Consumo, ktorý začal proti spoločnosti Vueling Airlines sankčné konanie, v rámci ktorého bola tejto spoločnosti uložená pokuta vo výške 3 000 eur. Táto sankcia je odôvodnená porušením článku 97 LNA, ako aj viacerých ustanovení španielskej právnej úpravy týkajúcej sa ochrany spotrebiteľov, najmä článkov 82, 86, 87 a 89 zákona na ochranu spotrebiteľov.
- 19 Po tom, čo sa Vueling Airlines najprv neúspešne odvolala proti tejto sankcii, obrátila sa na Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 1 de Ourense (Správny súd č. 1 v Ourense). V konaní na tomto súde tvrdí, že právo Európskej únie, najmä článok 22 nariadenia č. 1008/2008, stanovuje zásadu voľnej tvorby cien, podľa ktorej leteckí dopravcovia môžu stanoviť základnú cenu leteniek, ktorá nezahŕňa zaregistrovanie batožiny a následne zvýšiť túto cenu v prípade, že zákazník si želá takéto zaregistrovanie. Instituto Galego de Consumo opacne tvrdí, že právna úprava Únie týkajúca sa voľnej tvorby cien leteckej dopravy nebráni ustanoveniam španielskeho práva, ktoré stanovením obsahu zmluvy o leteckej preprave priznávajú cestujúcim právo automaticky zahrnúť do prepravných služieb zaregistrovanie batožiny spĺňajúcej určité charakteristiky.
- 20 Podľa vnútroštátneho súdu španielske právo jasne priznáva spotrebiteľovi právo v každom prípade zaregistrovať batožinu spĺňajúcu určité charakteristiky, a to bez zvýšenia základnej ceny letenky. Takéto právo predstavuje logické a rozumné opatrenie na ochranu spotrebiteľa, ktoré sa dotýka aj samotnej dôstojnosti cestujúceho. Vzhľadom na skutočnosť, že toto právo sa v rámci zákonnej definície zmluvy o leteckej preprave zaraďuje medzi služby, ktoré všetky spoločnosti vykonávajúce túto činnosť, musia zabezpečiť, nie je v rozpore so zásadou voľnej tvorby cien v oblasti leteckej dopravy.
- 21 V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že cestujúci má možnosť sa rozhodnúť, či si želá alebo neželá zaregistrovať batožinu, a že preprava zaregistrovanej batožiny má tiež vplyv na výdavky spojené s palivom a riadením letu. Pritom to isté platí v prípade hmotnosti cestujúceho alebo používania toalety v lietadle počas letu, bez toho, aby mohli letecké spoločnosti tak uplatniť zvýšenie základnej ceny letenky vzhľadom na tieto faktory, pričom takáto prax podľa tohto súdu narušá dôstojnosť cestujúceho a jeho práva ako spotrebiteľa.

- 22 Uvedený súd tvrdí, že v prejednávanej veci pani Arias Villegasovú oslovila nízka cena letenky spoločnosti Vueling Airlines uvedená na internete. Pri kúpe letenky zistila, že uvádzaná cena nezahŕňa možnosť registrácie batožiny, hoci plánovaná cesta si logicky vyžadovala takúto registráciu. Podľa vnútroštátneho súdu bol teda spotrebiteľ zbavený nielen práva, ktoré mu priznáva španielske právo, na zaregistrovanie batožiny cestujúceho, alebo musel aj zaplatiť príplatok za registráciu batožiny, ktorý nebol vopred na internetovej stránke danej leteckej spoločnosti uvedený.
- 23 Za týchto podmienok Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 1 de Ourense rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 22 ods. 1 nariadenia [č. 1008/2008] vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej norme (článku 97 [LNA]), ktorá ukladá leteckým spoločnostiam povinnosť priznať v každom prípade cestujúcim právo zaregistrovať si jednu batožinu bez príplatku alebo zvýšenia základnej zmluvnej ceny letenky?“

O prejudiciálnej otázke

- 24 Vnútroštátny súd sa svojou otázkou v podstate pýta, či článok 22 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008 bráni takej vnútroštátnej právnej norme, ktorá leteckým dopravcom ukladá povinnosť prepraviť za každých okolností nielen cestujúceho, ale aj jeho zaregistrovanú batožinu, ak táto batožina spĺňa určité požiadavky týkajúce sa najmä jej hmotnosti, za cenu letenky a bez toho, aby mohli požadovať akýkoľvek príplatok za prepravu tejto batožiny.
- 25 V prvom rade treba uviesť, že španielska vláda vo svojich písomných pripomienkach, ako aj na pojednávaní pred Súdnym dvorom uviedla, že vnútroštátny súd nesprávne vykladá dotknutú vnútroštátnu právnu úpravu vo veci samej. Podľa tejto vlády uvedená právna úprava sa vzťahuje na obsah zmluvy o leteckej preprave a ukladá leteckým spoločnostiam najmä povinnosť zabezpečiť prepravu batožiny cestujúcich. Toto ustanovenie teda neupravuje cenu za prepravu a v nijakom prípade neukladá leteckým spoločnostiam povinnosť prepraviť zaregistrovanú batožinu zdarma.
- 26 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že nie je úlohou Súdného dvora vyjadrovať sa v rámci prejudiciálneho konania k výkladu vnútroštátnych ustanovení ani posúdiť, či je výklad, ktorý podáva vnútroštátny súd, správny (pozri najmä rozsudky Corsten, C-58/98, EU:C:2000:527, bod 24; Dynamic Medien, C-244/06, EU:C:2008:85, bod 19; Angelidaki a i., C-378/07 až C-380/07, EU:C:2009:250, bod 48, ako aj Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, bod 59).
- 27 Za týchto podmienok je potrebné preskúmať návrh na začatie prejudiciálneho konania s prihliadnutím na domnienku vnútroštátneho súdu, ktorá spočíva v tom, že dotknutá právna úprava vo veci samej ukladá leteckým dopravcom povinnosť prepraviť za každých okolností zaregistrovanú batožinu, ak táto batožina spĺňa určité požiadavky týkajúce sa najmä jej hmotnosti, za cenu letenky a bez toho, aby mohli požadovať akýkoľvek príplatok za prepravu tejto batožiny.
- 28 Treba pripomenúť, že nariadenie č. 1008/2008 upravuje najmä tvorbu cien leteckých dopravných služieb poskytovaných v rámci Únie. V tejto súvislosti podľa článku 22 ods. 1 tohto nariadenia leteckí dopravcovia voľne stanovujú „letecké cestovné“, ktoré je vymedzené v článku 2 bode 18 uvedeného nariadenia a ktoré zahŕňa najmä cenu, ktorá sa platí leteckým dopravcom za prepravu cestujúcich v rámci leteckej dopravnej služby, ako aj všetky podmienky, za ktorých sa tieto ceny uplatňujú. Uvedené nariadenie teda zjavne zakotvuje voľnú tvorbu cien, pokiaľ ide o prepravu cestujúcich, pričom výslovne neupravuje ceny za služby spočívajúce v preprave ich zaregistrovanej batožiny.
- 29 Čo sa týka pojmu „letecké cestovné“ uvedeného v článku 2 bode 18 nariadenia č. 1008/2008, treba konštatovať, že medzi jazykovými zneniami tohto ustanovenia existuje určitá rozdielnosť. Hoci tak ako vo francúzskom jazykovom znení uvedeného nariadenia, teda „tarifs des passagers“, ide o „cestovné“

najmä vo švédskom jazykovom znení („passagerarpriser“), o „letecké cestovné“ ide v španielskom („tarifas aéreas“) a anglickom jazykovom znení („air fares“), o „ceny letov“ v nemeckom („Flugpreise“) a fínskom jazykovom znení („lentohinnat“), alebo aj o „ceny leteníek“ v dánskom („flybilletpriser“) a estónskom jazykovom znení („piletihinnad“).

- 30 V tejto súvislosti treba pripomenúť ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej potreba jednotného uplatňovania a následne jednotného výkladu ustanovení práva Únie vylučuje, aby sa v prípade pochybností posudzoval text ustanovenia v jednom z jeho znení izolovane, a naopak si vyžaduje, aby sa tento text vykladal a uplatňoval s prihliadnutím na znenia vyhotovené v ostatných úradných jazykoch (pozri najmä rozsudky Stauder, 29/69, EU:C:1969:57, bod 3; EMU Tabac a i., C-296/95, EU:C:1998:152, bod 36, a Profisa, C-63/06, EU:C:2007:233, bod 13).
- 31 V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými zneniami textu Únie sa má predmetné ustanovenie vykladať v závislosti od všeobecnej systematiky a účelu právnej úpravy, ktorej je súčasťou (pozri najmä rozsudky Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, bod 14; Taliansko/Komisia, C-482/98, EU:C:2000:672, bod 49, ako aj Eleftheri tileorasi a Giannikos, C-52/10, EU:C:2011:374, bod 24).
- 32 Za týchto podmienok treba konštatovať, že v kapitole IV nariadenia č. 1008/2008, ktorá upravuje ustanovenia o tvorbe cien, je článok 22 ods. 1 týkajúci sa voľnej tvorby cien doplnený článkom 23 ods. 1, ktorého cieľom je zabezpečiť najmä informovanie a transparentnosť v súvislosti s cenami za letecké dopravné služby s odletom z letiska nachádzajúceho sa na území členského štátu a ktorý tak prispieva k záruke ochrany zákazníka využívajúceho tieto služby (pozri v tomto zmysle rozsudok ebookers.com Deutschland, C-112/11, EU:C:2012:487, bod 13). V tejto súvislosti posledné uvedené ustanovenie stanovuje povinnosť spočívajúcu v informovaní a transparentnosti, pokiaľ ide najmä o podmienky uplatniteľné na letecké cestovné, konečnú cenu, ktorá sa má zaplatiť, letecké cestovné a nevyhnutné a predpokladané príplatky k cene, ako aj voliteľné príplatky k cene súvisiace so službami, ktoré dopĺňajú samotnú leteckú službu.
- 33 Napriek tomu, že sa článok 23 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008 netýka výslovne tvorby cien za prepravu batožiny, treba konštatovať, že povinnosti stanovené v tomto ustanovení sa vzťahujú aj na túto tvorbu cien, vzhľadom najmä na cieľ spočívajúci v efektívnom porovnaní cien za letecké služby uvedený v odôvodnení 16 tohto nariadenia.
- 34 Okrem toho, ako zdôraznil generálny advokát v bode 46 svojich návrhov, treba uviesť, že príplatok k cene súvisiaci s registráciou batožiny predstavuje podmienku uplatnenia ceny, ktorá sa má zaplatiť leteckému dopravcovi za prepravu cestujúcich v rámci leteckých dopravných služieb v zmysle článku 2 bodu 18 nariadenia č. 1008/2008.
- 35 Treba preto konštatovať, že nariadenie č. 1008/2008 sa uplatňuje na tvorbu cien súvisiacich s prepravou batožiny.
- 36 Čo sa týka spôsobu, akým sa majú stanoviť tieto ceny, článok 23 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008 vyžaduje jednak najmä, aby nevyhnutné a predpokladané čiastky ceny za leteckú dopravnú službu boli vždy spresnené ako čiastky konečnej ceny, ktorá sa má zaplatiť, a jednak, aby príplatky k cene za službu, ktorá nie je ani povinná, ani nevyhnutná pre samotnú leteckú dopravnú službu, boli oznámené jasným, transparentným a jednoznačným spôsobom na začiatku každého rezervačného procesu a aby tieto príplatky zákazník výslovne akceptoval na základe slobodnej voľby (pozri v tomto zmysle rozsudok ebookers.com Deutschland, EU:C:2012:487, bod 14).
- 37 Na účely rozhodnutia o otázke, či nariadenie č. 1008/2008 umožňuje uložiť povinnosť zaplatiť samostatne cenu za službu spočívajúcu v preprave zaregistrovanej batožiny, treba zistiť, či cena, ktorá sa má za prepravu takejto batožiny zaplatiť, je nevyhnutnou a predpokladanou čiastkou ceny za leteckú dopravnú službu alebo je voliteľným príplatkom k cene súvisiacim s doplnkovou službou.

- 38 V tejto súvislosti obchodná prax leteckých spoločností tradične spočívala v snahe umožniť cestujúcim zaregistrovať batožinu bez dodatočných poplatkov. Pritom vzhľadom na obchodné modely leteckých spoločností, ktoré prešli významným vývojom v súvislosti s čoraz rozšírenejším využívaním leteckej prepravy, treba konštatovať, že v súčasnosti niektoré letecké spoločnosti sledujú obchodný model spočívajúci v ponuke leteckých dopravných služieb za čo najnižšie ceny. Za týchto podmienok náklady spojené s prepravou batožiny ako čiastka ceny za tieto služby sa stala relatívne dôležitejšia ako pred rokmi, a preto dotknutí leteckí dopravcovia môžu z tohto dôvodu požadovať zaplatenie príplatku k cene. Okrem toho nemožno vylúčiť, že niektorí cestujúci lietadlom uprednostňujú cestovať bez zaregistrovanej batožiny po podmienkou, že táto voľba zníži cenu ich letenky.
- 39 Vzhľadom na tieto úvahy treba konštatovať, že cena, ktorá sa má zaplatiť za prepravu zaregistrovanej batožiny cestujúcich lietadlom, môže predstavovať voliteľný príplatok k cene v zmysle článku 23 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008, pretože takúto službu nemožno považovať za povinnú alebo nevyhnutnú na prepravu týchto cestujúcich.
- 40 Naopak, čo sa týka nezaregistrovanej batožiny, konkrétne príručnej batožiny, treba na účely úplnej odpovede vnútroštátnemu súdu uviesť, že túto batožinu treba v zásade považovať za nevyhnutný prvok prepravy cestujúcich a že ich preprava nemôže byť predmetom príplatku k cene pod podmienkou, že takáto batožina zodpovedá primeraným požiadavkám týkajúcim sa hmotnosti a rozmerov a vyhovuje bezpečnostným predpisom.
- 41 Treba totiž pripomenúť, ako uviedol generálny advokát v bodoch 54 a 55 svojich návrhov, rozdiely, ktoré existujú medzi znakmi služby spočívajúcej v preprave zaregistrovanej batožiny na jednej strane a znakmi služby spočívajúcej v preprave príručnej batožiny. V tejto súvislosti v okamihu, keď je zaregistrovaná batožina zverená leteckému dopravcovi, musí tento dopravca zabezpečiť narábanie s ňou a jej úschovu, čo môže preňho predstavovať dodatočné náklady. Nie je to tak však v prípade nezaregistrovanej batožiny, najmä pokiaľ ide o osobné veci, ktoré si cestujúci ponecháva pri sebe.
- 42 Tento rozdiel medzi prepravou zaregistrovanej batožiny a príručnej batožiny je navyše premietnutý v právnej úprave týkajúcej sa zodpovednosti leteckého dopravcu za škody spôsobené na batožine, ako to vyplýva z ustanovení Montrealského dohovoru, ktorého je Únia zmluvnou stranou. V súlade s článkom 17 ods. 2 tohto dohovoru je dopravca zodpovedný za spôsobenú škodu v prípade zapísanej batožiny iba v prípade, ak sa udalosť, ktorá zapríčinila túto škodu, udiala na palube lietadla alebo kedykoľvek v čase, keď mal dopravca uvedenú batožinu na starosti, zatiaľ čo v prípade nezapísanej batožiny je dopravca zodpovedný, len ak škoda vznikla jeho zavinením alebo zavinením jeho pracovníkov alebo agentov.
- 43 Čo sa týka vnútroštátnej úpravy, o akú ide vo veci samej, ktorá ukladá leteckým dopravcom povinnosť prepraviť za každých okolností nielen cestujúceho, ale aj jeho zaregistrovanú batožinu, ak táto batožina zodpovedá požiadavkám týkajúcim sa najmä jej hmotnosti, za cenu letenky a bez toho, aby bolo možné požadovať akýkoľvek príplatok za prepravu takejto batožiny, treba konštatovať, že takáto právna úprava zjavne nedovoľuje leteckým dopravcom samostatne fakturovať takýto príplatok za prepravu zaregistrovanej batožiny, a teda voľne stanoviť cenu za prepravu cestujúcich.
- 44 V tejto súvislosti treba uviesť, že právo Únie nebráni bez toho, aby bolo dotknuté uplatnenie právnych noriem prijatých na ochranu spotrebiteľov (pozri v tomto zmysle rozsudok ebookers.com Deutschland, EU:C:2012:487, bod 17), najmä tomu, aby členské štáty upravili okolnosti týkajúce sa zmluvy o leteckej preprave, osobitne na účely ochrany spotrebiteľov pred nekalými praktikami. Takáto vnútroštátna právna úprava však nesmie byť v rozpore s ustanoveniami o tvorbe cien nariadenia č. 1008/2008.
- 45 Vnútroštátna právna úprava, ktorá vyžaduje, aby cena, ktorá sa má zaplatiť za prepravu zaregistrovanej batožiny, bola za každých okolností zahrnutá do základnej ceny letenky, zakazuje akúkoľvek tvorbu rozdielnej ceny za prepravu, ktorá zahŕňa právo na registráciu batožiny, a za prepravu, ktorá túto možnosť neponúka. Obmedzuje teda nielen právo leteckých dopravcov voľne stanoviť ceny, ktoré sa

majú zaplatiť za prepravu cestujúcich v rámci leteckých dopravných služieb, ako aj podmienky uplatnenia týchto cien v súlade s článkom 2 bodom 18 a článkom 22 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008, ale môže tiež narušiť najmä cieľ sledovaný týmto nariadením, ktorý spočíva v umožnení efektívneho porovnania takýchto cien, pričom leteckí dopravcovia dotknutí takouto vnútroštátnou právnou úpravou nemôžu stanoviť samostatnú cenu za službu spočívajúcu v preprave zaregistrovanej batožiny, zatiaľ čo letecké spoločnosti, na ktoré sa vzťahuje právna úprava iného členského štátu, túto možnosť majú.

- 46 Navyše keďže dosiahnutie cieľa spočívajúceho v umožnení efektívneho porovnania cien za letecké služby predpokladá doslovné rešpektovanie požiadaviek stanovených v článku 23 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008, treba pripomenúť, že pokiaľ ide o účinné rešpektovanie povinnosti informovania a transparentnosti, ktoré prislúcha spoločnosti Vueling Airlines na základe tohto ustanovenia, vnútroštátnym orgánom prináleží prípadne preskúmať, či sú tieto podmienky dodržané.
- 47 Napokon vnútroštátnemu súdu prináleží, aby podal výklad vnútroštátneho zákona, ktorý má uplatniť, tak, aby bol čo najviac v súlade s požiadavkami práva Únie (rozsudky Engelbrecht, C-262/97, EU:C:2000:492, bod 39; ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, bod 138, a Wall, C-91/08, EU:C:2010:182, bod 70).
- 48 V prípade, že nie je možné dosiahnuť výsledok sledovaný právom Únie na základe konformného výkladu vnútroštátneho práva, vnútroštátny súd má najmä povinnosť zabezpečiť plný účinok ustanovení práva Únie, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní každé odporujúce ustanovenie vnútroštátneho práva (pozri v tomto zmysle rozsudky Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, bod 24; Berlusconi a i., C-387/02, C-391/02 a C-403/02, EU:C:2005:270, bod 72; Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, bod 43, ako aj Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363, bod 43).
- 49 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať, že článok 22 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá leteckým prepravcom ukladá povinnosť prepraviť za každých okolností nielen cestujúceho, ale aj jeho zaregistrovanú batožinu, ak táto batožina spĺňa určité požiadavky týkajúce sa najmä jej hmotnosti, za cenu letenky a bez toho, aby mohli požadovať akýkoľvek príplatok za prepravu tejto batožiny.

O trovách

- 50 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 22 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá leteckým prepravcom ukladá povinnosť prepraviť za každých okolností nielen cestujúceho, ale aj jeho zaregistrovanú batožinu, ak táto batožina spĺňa určité požiadavky týkajúce sa najmä jej hmotnosti, za cenu letenky a bez toho, aby mohli požadovať akýkoľvek príplatok za prepravu tejto batožiny.

Podpisy